

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Anna-Lena Granlund-Blomfelt, puh. 050-323 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Uusi energiatehokkuusdirektiivi (EU 2023/1791) on astunut voimaan vuonna 2023 ja on voimassa toistaiseksi. Direktiivi ja sen kansallinen toimeenpanolaki ns. energiatehokkuuslaki (1429/2014) asettavat kunnille velvoitteita energiatehokkuuden edistämiseen. Kaikkien kuntien tulee energiatehokkuusveloitteen myötä vähentää energiankulutustaan osana julkisen sektorin 1,9 %:n vuotuista energiansäästötavoitetta, parantaa omistamansa ja käytössään olevan rakennuskannan energiatehokkuutta (ml. 3 %:n vuosittainen peruskorjaustavoite tai sitä vastaavat toimet), huomioida energiatehokkuus hankinnoissa ja investoinneissa sekä huolehtia energiankäytön seurannasta ja raportoinnista viranomaisille.

Energiatehokkuussopimukset ovat valtion ja toimialojen yhdessä valitsema keino saavuttaa EU:n tiukat ja sitovat energiatehokkuusveloitteet ilman raskasta lainsäädäntöä tai pakkokeinoja. Sopimusjärjestelmä edistää energiatehokkuus ensin -periaatteen toteutumista ja tukee lisäksi rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EU 2024/1275, EPBD) toimeenpanoa. Sopimukseen liittyminen on vapaaehtoista kunnille, mutta mikäli kansallisiin tavoitteisiin ei päästä, saattaa sopimustoiminta muuttua pakolliseksi.

Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (jäljempänä JETS) osapuolina ovat työ- ja elinkeinoministeriö, Energiavirasto, Kuntaliitto sekä Maakuntien tilakeskus Oy. Julkisen alan energiatehokkuussopimuskausi 2026–2035 jatkaa vuoden 2025 lopussa päättynyttä Kunta-alan energiatehokkuussopimuskautta 2017–2025. Motiva toimii energiatehokkuussopimusten valtakunnallisena koordinaattorina ja asiantuntijatukena, joka ohjeistaa, tukee ja kokoaa osallistujatahojen energiatehokkuustyötä.

Lisätietoja eri alojen energiatehokkuussopimuksista löytyy osoitteesta www.energiatehokkuussopimukset.fi

Kauniainen ja Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS) 2017–2025

Kauniainen on ollut mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuskaudella 2017–2025 (jäljempänä KETS). Silloisen sopimuksen mukainen energiansäästötavoite oli 7,5 % vuoden 2015 kulutustasoon nähden (vuoden 2020 välitavoite 4 %). Kauniaisten osalta tämä tarkoitti 1965 MWh säästötavoite vuoteen 2025 mennessä (välitavoite 1048 MWh). Kauniaisten laskennalliset, voimassa olevat säästötulokset vuodelle 2025 ja koko sopimuskaudelle saadaan vasta kesällä/syksyllä 2026, mutta jo vuoden 2024 raportoinnissa kaupungin **laskennallinen säästö oli 2 829 MWh**, eli kaupunki oli jo tällöin ylittänyt asetetun säästötavoitteen.

Kauniaisten säästötoimenpiteet koostuivat edellisellä kaudella pääasiassa tilakeskuksen kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamishankkeista, joille on laadittu ja hyväksytty pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) vuosille 2021–2030.

Energiankäyttö koski edellisellä sopimuskaudella Kauniaisten osalta seuraavia toimintoja:

- palvelurakennusten energiankäyttö,
- katu- ja ulkovalaistuksen energiankäyttö (ml. liikennevalot),
- omien kuljetusten ja työkoneiden energiankäyttö (kaupungin henkilöstön käytössä olevat autot ja työkoneet) sekä
- kaupungin osittain tai kokonaan omistamat vuokra-asuntoyhtiöt ja asumisoikeusyhtiöt, kun kyse oli alle 500 asuntoa (Oy Granilla Ab, Kiinteistö Oy Jermu, Kiinteistö Oy Korsu).

(Kiinteistö Oy Juus- Fastighets Ab ollut osa Kiinteistöalan energiatehokkuussopimusta HOASin kautta.)

Ympäristöpäällikkö on toiminut kaupungin KETS-yhdyshenkilönä ja vastannut vuosiraportin kokoamisesta Motivalle.

Kauniainen ja julkishallinnon energiatehokkuussopimus (JETS) vuosille 2026–2035

Julkishallinnon energiatehokkuussopimukseen (JETS) liittyminen on yksi tavoitteista, jotka on kirjattu kaupunginvaltuuston toukokuussa 2025 hyväksymän päivitetyn resurssiviisauden tiekartan Energiantuotanto ja -kulutus -tiekaistan alle. Kaupungin energiatehokkuustoimenpiteillä on myös keskeinen merkitys kaupunkiorganisaation vuotuisten hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä.

Vuonna 2026 käynnistynyt julkisen alan energiatehokkuussopimuskausi on järjestyksessään neljäs, ja kolmas, johon Kauniainen olisi liittymässä. JETS-sopimus koskee kuntia, kaupunkeja, kuntayhtymiä, hyvinvointialueita sekä valtion toimijoita. Liittyjä asettaa itselleen ohjeellisen energiansäästötavoitteen sopimuskaudelle 2026–2035 ja välitavoitteen vuodelle 2030. Koko sopimuskauden energiansäästötavoite vastaa vähintään 10 % ja välitavoite 6 % liittyjän energiankäytöstä. Tavoitteiden määrittämisessä käytetään viimeisimmän normaalia toimintaa edustavan käytettävissä olevan kalenterivuoden tietoja. Jokainen energiatehokkuussopimukseen liittyvä taho toteuttaa toimia omista lähtökohdistaan ja sitoutuu tekemään parhaansa tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kauniaisten osalta alustava säästötavoite vuodelle 2035 olisi **2012 MWh** ja vuoden 2030 **välitavoite 1207 MWh** (kaukolämpö ei-normitettu, tarkemmat sähkönkulutustiedot tarkentuvat ennen sopimuksen allekirjoittamista).

Tämän sopimuskauden aikana kaupungin energiatehokkuussopimukseen liitetään

- palvelurakennusten energiankäyttö,
- yleisten alueiden, katu- ja ulkovalaistuksen energiankäyttö (ml. liikennevalot)
- omien kuljetusten ja työkoneiden energiankäyttö (kaupungin henkilöstön käytössä olevat, autot ja työkoneet sekä
- kaupungin osittain tai kokonaan omistamat vuokra-asuntoyhtiöt ja asumisoikeusyhtiöt, kun kyse oli alle 500 asuntoa (Kiinteistö Oy Jermu, Kiinteistö Oy Korsu).

Kaupunginhallitus on 2.3.2026 (21 §) päättänyt Oy Granilla Ab:n myynnistä TA-Yhtymä Oy:lle. Tämän sopimuskauden aikana kyseisen yhtiön energiankulutusta ei näin ollen huomioida Kauniaisten säästötavoitteissa.

Todettakoon, että vuosille 2030 ja 2035 asetettavia ohjeellisia energiansäästötavoitteita (MWh) on mahdollista muuttaa, mikäli sopimuksen voimassaolon aikana tapahtuneista rakenteellisista tai omistuksellisista muutoksista johtuen sopimuksen piirissä oleva energiankäyttö muuttuu olennaisesti liittymistilanteesta.

JETS-sopimukseen liittyminen on maksutonta ja tarjoaa monipuolista tukea, neuvontaa ja opastusta energiatehokkuuden kehittämiseen. Tämän lisäksi kunnilla on mahdollisuus hakea valtion tukia energiatehokkuuteen liittyviin investointeihin ja katselmuksiin. Sopimusosapuolten edustajat ja liittyneet muodostavat myös kansallisesti ison energiatehokkuuden ammattilaisten verkoston.

Uudelle sopimuskaudelle liittyvät kunnat sitoutuvat mm. jatkuvaan energiatehokkuuden parantamiseen sekä vähentämällä fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Lisäksi hankintojen energiatehokkuusohjeet tulee sisällyttää osaksi hankintamenettelyjä siten, että hankintakustannusten lisäksi huomioidaan myös käytönaikaiset kustannukset ja tuotteiden käyttöikä. Kunnat raportoivat energiankulutuksen ja toteutetut säästötoimenpiteet vuosittain.

Uudella sopimuskaudella jatketaan tilakeskuksen kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamishankkeita suunnitelmien mukaisesti. Energiatehokkuus ensin -periaatetta on kuitenkin huomioitava kaupungin kaikissa toiminnoissa.

Yksi liittyjätaholle asetetuista velvoitteista on laatia *JETS- toimintasuunnitelma*. Toimintasuunnitelma laaditaan valmiin mallipohjan mukaisesti, ja sen tarkoituksena on ensisijaisesti kuvata, miten keskeiset energiatehokkuuden parantamiseen liittyvät sopimusveloitteet on huomioitu ja integroitu esim. liittymisen strategiaan, energia- ja ilmasto-ohjelmiin sekä käytössä oleviin johtamistai laatujärjestelmiin. Toimintasuunnitelma hyväksytään liittyneen organisaation vastuullisessa toimielimessä ja toimitetaan vuoden kuluessa sopimukseen liittymisestä Motivaan ja Energiavirastoon.

Energiatehokkuusdirektiivin mukana tuomat raportointivelvoitteet tapahtuvat JETS:iin liittyneissä kunnissa aikaisempien sopimuskausien aikana vakiintuneen raportoinninkäytännön kautta. Ympäristötoimen ja tilakeskuksen edustajat toimivat sopimuksen yhdys-sekä raportointivastuuhenkilöinä.

Ne kunnat, jotka eivät ole liittyneet JETS:iin vastaavat jatkossa itse siitä, että tiedot ovat saatavilla, vertailukelpoisia ja direktiivin mukaisia. Näiden kuntien raportointivelvollisuus ei ole jatkuvaa vuosittaista raportointia EU:lle, mutta myös näillä kunnilla on oltava valmius osoittaa velvoitteiden täyttyminen kansallisessa seurannassa.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että

- 1) Kauniaisten kaupunki liittyy Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen vuosille 2026–2035,
- 2) kehottaa yhdyskuntatoimen edustajia laatimaan sopimukseen kuuluvat asiakirjat.

Päätös:

Oheismateriaali:

Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) sisältö_ ei allekirjoitettu

Jakelu:

Kaupunginhallitus